

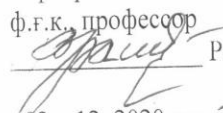
Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі
Ы.Алтынсарин атындағы Арқалық педагогикалық институты

Педагогика және филология факультеті

Қазақ тілі мен әдебиеті кафедрасы

«БЕКІТЕМІН»

Қазақ тілі және әдебиеті
кафедрасының меңгерушісі
ф.ғ.к., профессор

 Рахметова Б.А.

«02» 12. 2020 жыл

№ 5 Хаттама

**«Ашық кітаппен» тапсырылатын емтихан тапсырмаларын орындауға
қойылатын талаптар мен бағалау критерийлері**

5B011700 – «Қазақ тілі мен әдебиеті», 5B012100 – «Қазақ тілінде оқытпайтын
мектептердегі қазақ тілі мен әдебиеті»
мамандығының білім алушыларына арналған

Арқалық, 2020

Ы.Алтынсарин атындағы Арқалық мемлекеттік педагогикалық институтында COVID-19 коронавирустық инфекциялық пандемия кезінде аралық аттестаттауды ұйымдастыру ЕРЕЖЕЛЕРІ (2020 ж. «28» 04, № 10 хаттама)

2 . Аралық бақылауды өткізу тәртібі бойынша

11.2. тармағына сәйкес Қазақ тілі мен әдебиеті кафедрасының «Ашық кітаппен» тапсырылатын емтиханды бағалау шарттары

	Кейстік тапсырмаларды орындау талаптары	Балдық жүйе (%)
1«	Тапсырманы орындауда студент өзіндік ой-пікір тұрғысында дұрыс талдай білуі керек. Айтар ойын жүйелі жазып, мазмұн сәйкестігін сақтау керек. Өз ойын баяндауда тілі бай әрі әдеби тіл нормаларына сай, сауатты жазуы тиіс. Тапсырмалар Word мәтіндік редакторында дайындалады.	20
2	Жауапта берілген тапсырманың мазмұны кеңінен ашылуы тиіс.	30
3	Берілген тапсырмадағы жауаптар нақты мысалдармен дәлелденуі тиіс.	20
4	Студент тапсырмаға жауап беру барысында қандай әдебиеттерді, материалдарды оқығанын, олардың авторларын көрсетуі қажет.	15
5	Тапсырманы орындағанда студент айтар ойын әдебиеттерден, оқулықтардан, т.б материалдардан көшірмей, өз сөзімен баяндауы тиіс. Тапсырманың түпнұсқасы антиплагиатқа тексеріледі.(Студенттің өз үлесі 50%- дан кем болса жұмыс бағаланбайды).	15

Ескертпе: Тапсырма әр студентке жеке ұсынылады.

II Эссе жазу

Эссе жазуда жанрдың ерекшелігіне сай студенттің функционалдық сауаттылығы назарға алынады. Эссе үшін қойылатын жоғарғы ұпай саны - 100 балл.

Эсеге қойылатын талаптар:

1. Көлемі: 1500 сөз; 2-3 бет (2,5 беттен кем емес, 3 беттен артық емес);

2. Эссе құрылымы:

Кіріспе. Берілген тақырыптың мәні мен маңызы ашылады. Бұл бөлікте эссенің бүкіл мазмұнында сипаты ашылатын негізгі ой, мәселе (сұрақ) анық айқындалуы керек (жұмыстың 30 пайызын құрайды).

Негізгі бөлім. Туындаған сұраққа нақты дәлелдер келтіре отырып, негізгі мәселеге байланысты өзіндік ой келтіріледі, кіріспедегі сұрақтың мазмұны ашылады. Әрбір туындаған ой аргументті түрде тұжырымдалады (жұмыстың 60 пайызын құрайды).

Қорытынды бөлім. Негізгі бөлімде ұсынылған дәлелдемелер қорытындыланады (жұмыстың 10 пайызын құрайды).

3. Эссе жазудағы талаптар:

1. Автордың жеке ұстанымы, жеке көзқарасы болуы шарт;
2. Субъективтілікке бағытталған автор ойы логикалық жүйемен, ішкі мағыналық бірлікпен берілуі тиіс;
3. Автор ойы мақал-мәтелдермен, афоризмдермен немесе ұлы ойшылдардың қанатты сөздерімен дәйектелуі керек;
4. Дәлелденуге тиісті мәселе анық және оны дәлелдеу үшін қолданылатын аргументтер міндетті түрде қамтылуы керек;
5. Көркем әдеби эссе болғандықтан, бейнелі, образды сөздердің қолданылуы шарт.
6. Эсседегі барлық мәселелер өз тәжірибеңізге сілтеме жасау арқылы мысалдармен расталуы тиіс;
7. Эсседе грамматикалық нормалар сақталуы керек: сөйлемдердің стилистикалық құрылымының дұрыс болуы, ықшамдалған мағыналы жай сөйлемдерге басымдық беру, сөздерді сұрыптап қолдану, тұтас ой сабақтастығы азат жолдарда үзіліп кетпеуін қадағалау, грамматика мен көркем жазу нормаларын сақтау, ой иірімдерін беру мен өзіндік стилінің ерекшелігіне сай тыныс белгілерін сауатты қолдана білу.

4. Эссе жұмысын бағалау жүйесі:

Эсселер автордың тақырыпты түсінуі, көтерілген мәселені бағалай алуы, ой толғаныс жасай алуы және жазылым сапасы бойынша бағаланады. Эссе үшін қойылатын жоғарғы ұпай саны - 100 балл.

	Бағалау критерийлері	Критерийдегі талаптар	Ұпай саны

	Ұсынған тақырыпты түсінуі	- тақырыптың субъективті түсіндірілуі; - риторикалық сұрақтың тақырып мазмұнын ашатындай дәл қойылуы; - бір ойдан туындаған бірнеше идеяларды бір тақырып аясына логикалық бірізділікпен жүйелей алуы; - «еркін» композицияны сақтауы.	10
	Көтерілген мәселені бағалай алуы	- тақырыпқа әр қырынан келе отырып, көп аспектілі көзқарас ұсына алуы; - оқырманын таң қалдыру үшін пародаксалды анықтамалар бере алуы; - деректердің маңыздысын сұрыптауы, оны қорытуы, түйінді тұстарын тиімді пайдалануы, сол негізінде талдау жасауы және пікір білдіруі; - дәлелденуге тиісті жағдайдың анық, шын екендігін сенімді түрде дәлелдей алуы.	10
	Ой-толғаныс жасай алуы	- өз идеяларын нақты, түсінікті жеткізе алуы; - өзіндік ұсынған пікіріне сенім туғызу үшін ойды жүйелі ұсыну алгоритмін құра алуы; - ойының басым тұстарын саралап, болашақтағы тиімді мүкіндіктерін болжай алуы; - келтірілген сілтемелердің тұжырымымен өз ойын сабақтастыра алуы.	30
	Қанатты сөздерді, цитаталарды, мақал-мәтелдерді орынды қолдануы	- өзінің позициясын айқындай алатын қанатты сөзді немесе цитатаны дұрыс таңдай алуы; - автор ойының келтірілген қанатты сөзбен ұштасуы; - автор пікірі мен көзқарасының көсемсөзбен дәл дәйектелуі.	20
	Жазылым сапасы	- бейнелі сөздерді, синонимдерді орнымен, контекстегі беретін мағынасымен сәйкестендіре	30

		қолдана алуы; - емле және тыныс белгісі ережелерінің дұрыс сақталуы; - сөйлемдердің стилистикалық жағынан дұрыс құрылуы; - қойылған талаптарға сәйкестігі.	
	Барлығы		100

Ескертпе: эссе тақырыптары ұсынылады.
 эссе Word мәтіндік редакторында дайындалады.